

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

14.12.2009

B7-0254/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Valgevene

Rebecca Harms, Daniel Cohn-Bendit, Elisabeth Schroedter, Werner Schulz, Barbara Lochbihler, Heidi Hautala
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\799465ET.doc

PE432.838v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Valgevene kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Valgevene kohta;
 - võttes arvesse üldasjade ja välissuhete nõukogu 17. novembri 2009. aasta järeldusi Valgevene kohta, millega pikendatakse ühises seisukohas 2006/276/ÜVJP sätestatud piiravaid meetmeid ja peatatakse nende kohaldamine kuni oktoobrini 2010;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 19.–20. märtsi 2009. aasta kohtumisel vastu võetud deklaratsiooni idapartnerluse kohta ja 7. mail 2009 Prahast toimunud idapartnerluse teemalisel tippkohtumisel vastu võetud ühisdeklaratsiooni;
 - võttes arvesse ELi 29. oktoobri 2009. aasta avaldust OSCEs surmanuhtluse kohta Valgevenes;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et nõukogu tunnistas oma 17. novembri 2009. aasta järeldustes, et ELi ja Valgevene vahel on avanenud uued võimalused dialoogiks ja tihedamaks koostööks, mille eesmärk on edendada arengut demokraatia ja inimõiguste austamise suunas, ja kinnitab oma valmisolekut tihendada veelgi suhteid Valgevenega sõltuvalt sellest, kuidas Valgevene edendab demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid, ning toetada Valgevenet nende eesmärkide saavutamisel;
- B. arvestades, et alates 2008. aasta oktoobrist on tehtud edusamme, näiteks on vabastatud peaaegu kõik poliitvangid, aga samas tekitab endiselt muret asjaolu, et ei ole tehtud piisavalt edusamme sõna-, kogunemis- ja poliitilise ühinemise vabaduse valdkonnas;
- C. arvestades, et Rahvusvaheline Ajakirjanike Föderatsioon, tuginedes oma aruandele mitme rahvusvahelise valitsusvälise organisatsiooniga koostöös toimunud Minski teabekogumissiooni (20.–24. september 2009) kohta, ei ole täheldanud mingit märkimisväärset arengut meediavabaduse alal Valgevenes;
- D. arvestades, et Valgevene osalemine idapartnerluses peab hõlmama nii koostöö tugevdamist Valgevene ja ELi vahel institutsioonide tasandil kui ka inimestevaheliste otsekontaktide tugevdamist; arvestades, et esimesel ELi ja kuue idapartnerluses osaleva riigi välisministrite esimesel kohtumisel teatas Valgevene välisminister, et algatusel on suur potentsiaal, aga tuleb kiirendada projektitegevust;
- E. arvestades, et Valgevene võttis kohustuse kaaluda OSCE/ODIHRi soovitusi valimisseaduse parandamiseks, et viia see kooskõlla demokraatlike valimiste rahvusvaheliste standarditega, ning kohustuse konsulteerida muudatusettepanekute osas OSCEga; arvestades, et Valgevene rahvusassamblee kiitis hiljuti heaks valimisseadustiku reformi ilma OSCEga eelnevalt konsulteerimata;

- F. arvestades, et Valgevene on ainus Euroopa riik, kus ikka veel kohaldatakse surmanuhtlust ning uued surmamõistmisotsused tehti viimaste kuude jooksul;
- G. arvestades, et vastuseks Valgevene tehtud esimestele edusammudele on komisjon juba alustanud Valgevenega tihedamat dialoogi sellistes valdkondades nagu energia, keskkond, toll, transport ja toiduohutus ning kinnitanud oma valmisolekut laiendada veelgi kõnealuste läbirääkimiste ulatust;
- H. arvestades, et 30. novembril käis Itaalia peaminister ametlikul visiidil Valgevenes ja oli seega esimene ELi valitsusjuht, kes on viimase 10 aasta jooksul Minskit külastanud; arvestades, et visiidi jooksul tehtud avaldustes õigustas ta Lukašenko võimule toonud valimisi ega kohtunud opositsiooni esindajatega,
1. võtab teadmiseks nõukogu otsuse pikendada Valgevene teatud ametnike vastu suunatud piiravaid meetmeid ja samal ajal jätkata nendele ametnikele kehtestatud reisipiirangute rakendamise peatamist kaheteistkümneks kuuks;
 2. rõhutab, et tihedam poliitiline dialoog ja inimõigustealase dialoogi alustamine ELi ja Valgevene vahel peavad viima konkreetsete tulemusteni ja oluliste edusammudeni demokraatlike reformide, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete austamise valdkonnas;
 3. toetab nõukogu otsust käivitada läbirääkimised Valgevenega viisarežiimi lihtsustamiseks ja peab seda põhimõtteliseks sammuks inimestevaheliste otsekontaktide tihendamisel ja kohalike kogukondade ja omavalitsustega suhete edendamisel;
 4. on arvamusel, et Valgevene osalemine idapartnerluses on oluline edusamm Valgevenega edasise dialoogi edendamiseks ja suhete süvendamiseks vastavalt Valgevene valmisolekule ja kohustuste võtmisele selle algatuse eesmärkide saavutamiseks; võtab sellega seoses teadmiseks läbirääkimistel Valgevene ametivõimude väljendatud valmisoleku teha koostööd;
 5. märgib, et nõukogu kutsus oma 17. novembri 2009. aasta järeldustes komisjoni üles esitama koos Valgevenega rakendatavat ja Euroopa naabruspoliitika raames välja töötatud tegevuskavadest ajendatud ühist üleminekukava, et määrata kindlaks reformiprioriteedid;
 6. on sellega seoses seisukohal, et alates 1997. aastast peatatud ELi ja Valgevene vaheline partnerlus- ja koostööleping tuleks aktiveerida kohe, kui kõik poliitilised reformid on lõpule viidud ja rakendatud;
 7. peab kahetsusväärseks, et pärast Valgevene valitsuse esialgseid üksikuid edusamme ei ole inimõiguste ja põhivabaduste valdkonnas edasi liigutud; väljendab muret seoses poliitiliste oponentide, kunstnike ja ajakirjanike jätkuva represseerimisega ja seoses sellega, et keeldutakse registreerimast poliitilisi parteisid, valitsusväliseid organisatsioone ja sõltumatut ajakirjandust;
 8. kutsub Valgevene ametivõime üles läbi vaatama 2008. aasta jaanuaris toimunud rahumeelsel demonstratsioonil osalenud 11 isiku liikumisvabadusele kehtestatud piirang ja Artsyom Dubski vangistamise juhtum, milles kannatajad on Amnesty Internationali arvamuse kohaselt meelsusvangid, nagu on ka isikud, kellele kehtestati liikumisvabaduse

piirang; nõuab, et vabastataks viivitamatult ettevõtjad Mikalai Awtukhovich ja Uladzimir Asipenka, keda on 8 kuud hoitud eelvangistuses;

9. mõistab otsustavalt hukka surmanuhtluse jätkuva kohaldamise Valgevenes ning juhib tähelepanu, et see on vastuolus Valgevene ametivõimude viimaste aastate väidetega surmanuhtluse kohaldamise järkjärgulise vähendamise kohta; palub Valgevenel kehtestada surmanuhtluse moratooriumi, et surmanuhtlus kaotada; loodab, et selle probleemiga tegeletakse tõhusalt hiljuti alustatud Valgevene ja ELi vahelise inimõigustealase dialoogi raames;
10. rõhutab, et demokratiseerimise valdkonnas tuleb järgmise aasta jooksul saavutada selgeid ja märkimisväärsed edusamme, et sanktsioonid saaks täielikult kaotada, ja Valgevenega suhete täieliku taastamise tingimused peaksid olema järgmised:
 - sõnavabaduse, ühinemis- ja kogunemisvabaduse austamine ja kõigi järelejäänud poliitvangide vabastamine;
 - poliitiliste parteide registreerimise vabadus ja valitsusvälistele organisatsioonide ja sõltumatu ajakirjanduse tegevuseks soodsate tingimuste loomine;
 - olulised muudatused valimisseaduses vastavalt OSCE/ODIHRi soovitudele, millega tagatakse vabad, ausad ja läbipaistvad kohalikud valimised 2010. aasta kevadel, sealhulgas kampaania ajal kõigi poliitiliste parteide juurdepääs ajakirjandusele;
11. kutsub komisjoni üles kasutama igakülselt ja tõhusalt ära võimalusi toetada Euroopa demokraatia ja inimõiguste algatuse kaudu demokraatia ja kodanikuühiskonna arengut Valgevenes ning rõhutab samal ajal, et demokraatliku opositsiooni toetamine peab olema osa suhete järkjärgulisest taastamisest Valgevenega;
12. rõhutab, et Itaalia peaministri visiit Minskis kahjustas ELi ühise Valgevene-poliitika kooskõla ja sidusust; kutsub sellega seoses liikmesriike üles parandama kõnealuse riigiga seotud tegevuste koordineerimist ja enne Valgevenega oluliste kahepoolsete algatuste tegemist pidama täiendavaid konsultatsioone;
13. võtab teadmiseks pingutused ja saavutused finants- ja majanduskriisi tagajärgedega võitlemisel ning majandussektori elavdamisel investeerimistakistuste kõrvaldamise ja omandiõiguse ja erasektori reformimise kaudu;
14. rõhutab, et pingutused korruptsiooni vastu võitlemisel ja läbipaistvuse suurendamiseks ja õigusriigi põhimõtete tugevdamiseks, mis on välisinvesteeringute soodustamise seisukohast kõige olulisemad, ei ole olnud piisavad;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, OSCE Parlamentaarsele Assambleele ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarsele Assambleele, SRÜ sekretariaadile ning Valgevene valitsusele ja parlamendile.